

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งโครงการวิจัยแบบสหวิชา (Interdisciplinary Research) ขึ้นในปี พ.ศ. 2520 โดยมุ่งศึกษาปัญหาทางสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ เพื่อให้รวบรวมปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ นำมาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และพัฒนาวิชาการของอาจารย์และนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ได้เห็นความสำคัญของโครงการดังกล่าว จึงได้มอบหมายให้ผู้เชี่ยวชาญศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ โดยมุ่งศึกษาปัญหาทางการศึกษาเพื่อประเมินสภาพการศึกษาในปัจจุบันและเสนอแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งสถาบันวิจัยสังคมได้เลือกบริเวณรังสิต เป็นสนามวิจัย โดยเริ่มศึกษาข้อมูลในอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีเป็นแห่งแรก

เนื่องจากการวางแผนพัฒนาทางการศึกษาจำเป็นต้องทราบข้อมูลพื้นฐานทุกด้าน โดยเฉพาะด้านสุขภาพ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างมาก เพราะการให้การศึกษาแก่นักเรียนก็เพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนาทางด้านสมอง หรือทางด้านความคิด แต่ก่อนที่นักเรียนพร้อมที่จะพัฒนาสิ่งเหล่านี้ได้ ย่อมจะต้องมีสุขภาพดีเสียก่อน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักวิจัยเข้าร่วมโครงการวิจัยแบบสหวิชานี้ และคาดว่าขอค้นพบจากการวิจัยเรื่องสุขภาพของนักเรียนจะช่วยให้การวางแผนพัฒนาการศึกษาของอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบสภาวะสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในอำเภอ ชัญบุรี จังหวัดปทุมธานี และเปรียบเทียบสุขภาพรวมของนักเรียนจำแนกตามเพศ, ระดับชั้นเรียน และประเภทโรงเรียน
2. เพื่อทราบสภาวะ สุขภาพด้านต่าง ๆ 11 ด้าน ได้แก่ น้ำหนักและส่วนสูง, รูปร่าง ทรวดทรงและการเดิน, ผิวกาย เล็บมือและเล็บเท้า, หนังศีรษะและผม, ดวงตาและสายตา, ช่องหูและการได้ยิน, ช่องจมูก, ช่องปากไค้แกลิ้น เหงือก เยื่อปาก ฟันและทอมทอมซิล, ทอมน้ำเหลืองบริเวณคอ และทอมไทรอยด์, ความสะอาดของร่างกาย และความสะอาดของเครื่องแต่งกาย
3. เปรียบเทียบน้ำหนักและส่วนสูงเฉลี่ยของนักเรียนชายหญิงในแต่ละระดับอายุกับเกณฑ์มาตรฐานน้ำหนักและส่วนสูงของเด็กชาย หญิงไทย
4. เปรียบเทียบโอกาสในการมีสุขภาพปกติ (ไม่ปกติ) ในแต่ละด้านของนักเรียนจำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียน และประเภทโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. เนื่องจากการมีสุขภาพดีขึ้นขึ้นกับกรรมพันธุ์ ความเอาใจใส่ของบิดามารดา อาหารการกิน การพักผ่อน และการออกกำลังกายพอสมควร จึงทำให้ผู้วิจัยเชื่อว่าเพศชาย และเพศหญิงมีสภาวะสุขภาพรวมและสุขภาพแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

สำหรับระดับชั้นเรียนในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนย่อมได้รับความรู้ทางสุขภาพ อนามัยจากครูมากขึ้น และอยู่ในวัยที่โตพอจะสนใจช่วยเหลือตนเองในด้านสุขภาพอนามัย ได้มากกว่านักเรียนในระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า ทำให้ผู้วิจัยเชื่อว่านักเรียนในระดับชั้นเรียนสูง มีสภาวะสุขภาพรวมและสุขภาพแต่ละด้านดีกว่านักเรียนในระดับชั้นเรียนต่ำ

ในด้านประเภทโรงเรียน คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในอำเภอชัญบุรี จังหวัด

ปทุมธานี ลักษณะของโรงเรียนทั้งสองประเภทไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ผู้วิจัยจึงเชื่อว่า นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสภาวะสุขภาพรวมและสุขภาพแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

2. เนื่องจากเกณฑ์มาตรฐานน้ำหนักและส่วนสูงของกองอนามัยโรงเรียน ปี พ.ศ. 2506-2507 ได้ถูกสร้างขึ้นจากการสำรวจประชากรนักเรียนทั่วประเทศ ซึ่งมีทั้งนักเรียนที่อยู่ในบริเวณที่มีความเจริญ อุดมสมบูรณ์ด้วยอาหารการกิน และนักเรียนที่อยู่ในบริเวณทางไกลความเจริญ มีแต่ความแห้งแล้งกันดาร ขาดแคลนอาหารการกิน ส่วนนักเรียนที่จะนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับนี้เป็นนักเรียนในอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ซึ่งถือว่าเป็นบริเวณที่มีความเจริญก้าวหน้าพอสมควร เนื่องจากสถานที่ตั้งอยู่ใกล้จังหวัดกรุงเทพมหานครมาก และมีความสมบูรณ์ในเรื่องอาหารการกินต่าง ๆ จึงทำให้ผู้วิจัยเชื่อว่า น้ำหนัก และส่วนสูงเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานน้ำหนักและส่วนสูงของเด็กชาย หญิงไทย ซึ่งกองอนามัยโรงเรียน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดไว้เมื่อปี พ.ศ. 2506-2507

ขอบเขตของการวิจัย

1. ผู้วิจัยสำรวจเฉพาะความปกติ และความไม่ปกติของสุขภาพด้านต่าง ๆ 11 ด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เท่านั้น มิได้ศึกษาถึงสาเหตุและการรักษาแก้ไขความไม่ปกตินั้น
2. ในการวินิจฉัยความไม่ปกติของสุขภาพด้านต่าง ๆ 11 ด้าน ได้อาศัยความรู้ซึ่งทางกองอนามัย โรงเรียน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ และภายใต้ความรู้ความสามารถของพยาบาลจะวินิจฉัยได้เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. สุขภาพท่านต่าง ๆ และส่วนย่อยในสุขภาพแต่ละท่านมีความสำคัญเท่ากันหมด
2. เกณฑ์มาตรฐานน้ำหนักและส่วนสูงของเด็กไทยซึ่งเป็นผลการสำรวจของกองอนามัยโรงเรียน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2506-2507 อันเป็นเกณฑ์มาตรฐานล่าสุดของเด็กไทยซึ่งสำรวจจากเด็กทั้งประเทศ สามารถยึดถือเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบได้ในปี พ.ศ. 2521

ความจำกัดของการวิจัย

ในการตรวจสอบสุขภาพ 9 ด้าน ได้แก่ รูปร่างทรวดทรง และการเดิน, ผิวกาย เล็บมือ และเล็บเท้า, หนังศีรษะและผม, ดวงตา, ช่องจมูก, ช่องปาก, ท่อน้ำเหลือง บริเวณคอและคอไทรอยด์, ความสะอาดของร่างกาย, ความสะอาดของเครื่องแต่งกาย ได้ใช้ผู้ตรวจ 3 ท่านซึ่งมีความรู้ปริญญาตรี วท.บ.(พยาบาล) แต่เนื่องจากประสบการณ์ในการตรวจสอบสุขภาพมีน้อย อาจทำให้การตัดสินใจแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม คณะผู้ตรวจได้ยึดถือเกณฑ์ตัดสินความปกติ(ไม่ปกติ)ความสะอาด(ไม่สะอาด)ของสุขภาพท่านต่าง ๆ 11 ด้านอย่างเดียวกัน ฉะนั้นความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยเชื่อมั่นน้อยมาก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สุขภาพ หมายถึง สภาวะของความปกติ ไม่ปกติของร่างกายท่านต่าง ๆ 9 ด้าน และความสะอาด ไม่สะอาดของร่างกายและเครื่องแต่งกายซึ่งรวมเป็น 11 ด้านคือ

1. น้ำหนัก และส่วนสูง
2. รูปร่างทรวดทรง และการเดิน
3. ผิวกาย เล็บมือ และเล็บเท้า
4. หนังศีรษะ และผม
5. ดวงตา และสายตาสั้น

6. ช่องหูและการไต่ยีน
7. ช่องจมูก
8. ช่องปากไต่กลิ่น เหงือก เยื่อปาก ฟันและต่อมทอมซิล
9. ต่อมน้ำเหลืองบริเวณคอ และต่อมไทรอยด์
10. ความสะอาดของร่างกาย
11. ความสะอาดของเครื่องแต่งกาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นใน
อำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี

ประเภทโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

เกณฑ์มาตรฐานน้ำหนักและส่วนสูงของเด็กไทย หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานน้ำ
หนักและส่วนสูงของเด็กชายหญิงไทย ที่กองอนามัยโรงเรียน กรมอนามัย กระทรวง
สาธารณสุข ได้คำนวณไว้เมื่อปี พ.ศ. 2506 - 2507 และเป็นเกณฑ์มาตรฐานน้ำหนัก
และส่วนสูงของเด็กไทยล่าสุด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย